

Forskrift om skadefelling, dødt vilt og bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark (viltforskriften)

Dato	FOR-2020-04-01-565
Departement	Klima- og miljødepartementet, Landbruks- og matdepartementet
Ikrafttredelse	01.04.2020
Sist endret	<u>FOR-2020-06-22-2122</u> fra 01.07.2021
Endrer	<u>FOR-1997-09-01-1000</u> , <u>FOR-1999-02-15-357</u> , <u>FOR-2003-03-14-349</u> , <u>FOR-2004-06-18-913</u>
Gjelder for	Norge
Hjemmel	<u>LOV-1981-05-29-38-§7</u> , <u>LOV-1981-05-29-38-§26</u> , <u>LOV-1981-05-29-38-§49</u> , <u>LOV-1981-05-29-38-§49a</u> , <u>FOR-1994-07-01-4322</u> , <u>FOR-1982-04-02-592</u> , <u>LOV-2009-06-19-100-§18</u> , <u>FOR-2015-10-20-1905</u> , <u>FOR-2018-06-15-891</u> , <u>FOR-2019-09-13-1124</u>
Kunngjort	03.04.2020 kl. 10.30
Kortittel	Viltforskriften

Kapitteloversikt:

Kapittel 1. Generelle bestemmelser (§§ 1-1 - 1-4)

Kapittel 2. Innfanging av vilt (§§ 2-1 - 2-14)

Kapittel 3. Skadefelling og annet uttak av vilt (§§ 3-1 - 3-14)

Kapittel 4. Hold av vilt i fangenskap (§§ 4-1 - 4-9)

Kapittel 5. Vilt som har rømt (§§ 5-1 - 5-3)

Kapittel 6. Utsetting av vilt i naturen (§§ 6-1 - 6-4)

Kapittel 7. Ivaretagelse av dødt vilt (§§ 7-1 - 7-13)

Kapittel 8. Avsluttende bestemmelser (§§ 8-1 - 8-5)

Vedlegg 1. Oversikt over registrerings- og merkepliktige arter

Hjemmel: Fastsatt av Miljødirektoratet 1. april 2020 med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (viltloven) § 7 jf. delegeringsvedtak 1. juli 1994 nr. 4322, § 26 nr. 4 og 5 jf. delegeringsvedtak 2. april 1982 nr. 592, § 26 nr. 8, § 49 og § 49a og lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd jf. delegeringsvedtak 20. oktober 2015 nr. 1905, delegeringsvedtak 15. juni 2018 nr. 891 og delegeringsvedtak 13. september 2019 nr. 1124.

Endret ved forskrift 22 juni 2021 nr. 2122 (i kraft 1 juli 2021).

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1-1. Formål

Formålet med forskriften er å forvalte viltet i samsvar med naturmangfoldloven, slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Viltforvaltningen skal innenfor denne rammen ivareta hensynet til dyrevelferd og dyrehelse, forskning, undervisning, landbruk, friluftsliv, næringsliv og andre offentlige og private interesser.

§ 1-2. Virkeområde

Forskriften gjelder innenfor det stedlige virkeområdet til lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (viltloven).

Forskriften gjelder ikke høsting av vilt, som utøves i medhold av viltloven § 9.

§ 1-3. Forholdet til annen lovgivning

All håndtering av dyr og annen aktivitet som skjer i medhold av denne forskriften skal utføres i samsvar med lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd (dyrevelferdsloven) og lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven).

§ 1-4. Definisjoner

I denne forskriften forstås med

- a. *dyrepark*: alle former for stasjonære og varige anlegg der dyr holdes for å framvises for publikum, inklusive dyrehager, kommersielle akvarier, besøksgårder og liknende
- b. *fallvilt*: dødt vilt som ikke er felt under lovlig jakt, fangst eller lisensfelling. Døde individer av vilt i oppdrett eller dyrepark anses ikke som fallvilt
- c. *Fallviltbasen*: et nasjonalt søknadssystem for dødt vilt av arter som er registrerings- og merkepliktige
- d. *innfangning*: når viltlevende individ av viltarter fanges inn eller tas hånd om og viltet skal være i live etter innfangningen. Immobilisering av viltlevende individ av viltarter anses også som innfangning
- e. *merkepliktig vilt*: døde individer av viltarter som fremgår av vedlegg 1 og egg fra alle viltarter. Dette omfatter vilt, deler av vilt, preparater og skinn av vilt
- f. *merking av levende vilt*: påføring eller festing av merker, ringer, fargestoffer, målere, loggere, microchip, sendere, kamera, opptakere, implantat eller andre gjenstander på eller i viltlevende dyr
- g. *midlertidig fremvisning*: når dyr framvises for publikum i en avgrenset periode utenfor sine vante omgivelser, med eller uten oppstalling på stedet over natten
- h. *oppdrett av vilt*: hold av vilt i fangenskap for næringsmessig produksjon eller produksjon av livdyr
- i. *preparering*: all bearbeiding av dødt vilt med sikte på varig konservering. Koking og bleking av skaller fra arter som ikke er registreringspliktige, og buntmaker- og garvevirksomhet, omfattes ikke av begrepet
- j. *registreringspliktig vilt*: døde individer av viltarter som fremgår av vedlegg 1 og egg fra alle viltarter. Dette omfatter vilt, deler av vilt, preparater og skinn av vilt
- k. *ringmerking*: merking av viltlevende fugler eller flaggermus, når merkingen kun består i å feste enkel metallring på individets fot
- l. *sirkus*: alle former for omreisende forestillinger der dyr framvises for publikum

- m. *utsetting*: når vilt slippes fritt ut i naturen
- n. *uttak*: enhver form for avliving eller fjerning av vilt fra naturen. Som uttak regnes også fjerning, flytting og skade på egg fra viltarter, uavhengig av om egget er med foster, ubefruktet eller dødt (råteegg)
- o. *vilt*: naturlig viltlevende landpattedyr, fugler, krypdyr og amfibier, av arter som lever eller kan leve vilt innenfor forskriftens stedlige virkeområde
- p. *Viltfondet*: det statlige viltfondet som administreres av Miljødirektoratet til fremme av viltforvaltningen, jf. viltloven § 43 første punktum.

Kapittel 2. Innfanging av vilt

§ 2-1. *Krav om hjemmel for innfanging*

Vilt kan bare fanges inn fra naturen når dette følger av lov eller vedtak med hjemmel i lov.

Innfanging etter dette kapittelet gir ikke fritak fra kravene i forskrift 18. juni 2015 nr. 761 om bruk av dyr i forsøk.

Innfanging for vitenskapelige eller andre særlige formål

§ 2-2. *Innfanging for vitenskapelige eller andre særlige formål*

Miljødirektoratet kan etter søknad gi tillatelse til, eller av eget tiltak, fange inn vilt til forskning, undervisning, museumsvirksomhet, overføring til annet område eller andre særlige formål.

Ved innfanging etter første ledd kan Miljødirektoratet tillate bruk av åte, uten hensyn til bestemmelsene i forskrift 17. desember 2019 nr. 1878 om utlegging av åte og føring av vilt.

Tillatelsen skal medbringes under innfangingen, og vises fram på forespørsel til grunneier, kommune, Statens naturoppsyn og politi.

§ 2-3. *Merking av vilt for vitenskapelige eller andre særlige formål*

Miljødirektoratet kan etter søknad gi tillatelse til, eller av eget tiltak, merke vilt for vitenskapelige eller andre særlige formål.

§ 2-4. *Utstedelse av lisens for ringmerking*

Miljødirektoratet kan i samråd med Ringmerkingssentralen, etter søknad, utstede lisens for ringmerking. Lisensen er gyldig i inntil ett år, og utløper 1. mars. For å få fornyet lisens, må pliktige årsrapporter for tidligere lisensperioder være levert Ringmerkingssentralen.

Den som ikke lenger har gyldig lisens plikter straks å tilbakelevere ubenyttede ringer til Ringmerkingssentralen.

Miljødirektoratet kan trekke lisensen tilbake ved brudd på relevant regelverk.

§ 2-5. *Ringmerking i medhold av lisens*

Den som har lisens for ringmerking kan ringmerke fugler og flaggermus i henhold til lisensen uten særskilt tillatelse til innfangning etter § 2-2.

§ 2-6. Om bruk av fangstredskap ved ringmerking

Ved bruk av fangstredskap for å ringmerke fugl og merke flaggermus, skal fangede individer straks merkes og slippes fri. Fangstredskapet skal være under kontinuerlig tilsyn når det står til fangst. Når fangstredskapet ikke lenger er under tilsyn, skal det stenges eller fjernes slik at det ikke kan fange, og det skal merkes med navn og telefonnummer.

§ 2-7. Rapportering av ringmerking

Den som har lisens til ringmerking skal levere pliktig årsrapport til Ringmerkingsentralen innen 15. februar påfølgende år.

Innfanging til viltoppdrett, fremvisning og rehabilitering

§ 2-8. Innfanging av vilt for overføring til viltoppdrett

Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til innfanging av kalver av hjort for overføring til viltoppdrett.

Miljødirektoratet kan etter søknad gi tillatelse til eller av eget tiltak iverksette innfanging av vilt som ikke omfattes av første ledd for overføring til viltoppdrett. Søknaden sendes kommunen hvor innfangingen skal skje. Kommunen gir uttalelse til søknaden og videresender den til Miljødirektoratet for avgjørelse.

§ 2-9. Innfanging av vilt for overføring til dyrepark

Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til innfanging av kalver av rådyr, hjort og elg, og unger av hare, rødrev, grågås og stokkand for overføring til dyrepark når disse er hjelpeløse etter tap av foreldre og ikke kan overleve i naturen.

Miljødirektoratet kan etter søknad gi tillatelse til innfanging av vilt som ikke omfattes av første ledd, for overføring til dyrepark. Søknaden sendes kommunen hvor innfangingen skal skje. Kommunen gir uttalelse til søknaden, og videresender den til Miljødirektoratet for avgjørelse.

§ 2-10. Ivaretagelse av vilt for rehabilitering

Enhver som treffer på vilt som åpenbart er sykt, skadet eller hjelpeløst, skal så langt som mulig hjelpe dyret på stedet i samsvar med bestemmelsene om hjelpeplikt i dyrevelferdsloven.

Sykt eller skadd vilt kan ivaretas for rehabilitering, dersom viltet i løpet av kort tid kan tilbakeføres til sitt naturlige miljø. Ivaretagelsen skal skje i samråd med veterinær.

Den som tar hånd om dyr for rehabilitering skal straks varsle Mattilsynet, som kan bestemme hvordan ivaretagelsen skal skje, og eventuelt beslutte at viltet skal avlives.

Ved situasjoner hvor et større antall dyr lider, skal Miljødirektoratet og Mattilsynet varsles. Hjelp etter første ledd skal skje etter anvisning fra Miljødirektoratet.

Felles bestemmelser om innfanging

§ 2-11. Søknad om innfanging

Søknader om innfanging etter dette kapittelet skal fremmes skriftlig.

Når søknaden avgjøres skal det særlig legges vekt på formål og behov for innfangingen, bestandssituasjonen, dyrevelferd for dyret og dets avkom, mulige virkninger på naturmangfoldet og andre samfunnsmessige hensyn.

§ 2-12. Merking av fangstredskaper

Fangstredskaper som benyttes skal merkes med navn og telefonnummer, også når fangstredskapene er satt ut, men ikke er i bruk.

§ 2-13. Varsling og innhenting av grunneiers tillatelse

Den som søker og får tillatelse til innfanging av vilt i medhold av dette kapittelet, skal varsle berørte grunneiere før virksomheten finner sted.

Ringmerking av fugl og merking av flaggermus er unntatt fra plikten til å varsle etter første ledd.

Dersom innfanging etter tillatelse gitt i medhold av dette kapittelet krever faste monteringer i terrenget eller inngrep i naturen, skal det innhentes tillatelse til dette fra grunneier.

§ 2-14. Varsling ved immobilisering

Ved immobilisering av viltlevende vilt skal Mattilsynet på forhånd varsles. Dersom immobilisering skal skje i tettbygd strøk skal også politiet på forhånd varsles.

Kapittel 3. Skadefelling og annet uttak av vilt

§ 3-1. Krav om hjemmel for skadefelling og annet uttak

Skadefelling og annet uttak av vilt skal følge av lov eller vedtak med hjemmel i lov.

Skadefelling

§ 3-2. Virkeområde for bestemmelsene om skadefelling

Bestemmelsene i § 3-3 til § 3-10 og § 3-13 til § 3-14 gjelder for alle viltarter unntatt

- a. smågnagere og krypdyr som gjør skade på person eller eiendom, jf. naturmangfoldloven § 17 første ledd
- b. hjortevilt og bever som gjør skade på avling, skog, vann eller annen eiendom, jf. naturmangfoldloven § 18 fjerde ledd
- c. gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt.

§ 3-3. Vilkår for skadefelling

Den som har beslutningsmyndighet etter § 3-4 til § 3-6 kan etter søknad gi tillatelse til uttak for å stanse eller avverge skade hvis følgende vilkår er oppfylt:

- a. Skaden er eller kan bli av vesentlig økonomisk betydning.
- b. Skadeforebyggende tiltak er i rimelig utstrekning forsøkt, vurdert ut fra hvilke verdier som skal beskyttes og kostnadene ved alternative tiltak.
- c. Uttaket rettes mot skadegjørende individ.
- d. Uttaket er egnet til å stanse eller vesentlig begrense skadesituasjonen.
- e. Uttaket ikke truer bestandens overlevelse.

Dersom mordyr avlives i yngletiden skal avkommet om mulig også avlives.

§ 3-4. Skadefelling etter skadelidtes egen beslutning

Dersom vilkårene i § 3-3 er oppfylt og det er nødvendig for å stanse eller avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, kan den skadelidte iverksette uttak av bestemte individ av kanadagås, stripegås, bydue, ringdue, gråtrost, måltrost, svarttrost, rødvingetrost, skjære, kråke, ravn, viltlevende kanin, sørhare, rødrev, røyskatt, mink, mår og grevling.

Dersom vilkårene i § 3-3 er oppfylt og det er nødvendig for å hindre smitte- eller helserisiko i lokaler hvor det produseres eller oppbevares næringsmidler eller medisiner, kan den skadelidte iverksette uttak av bestemte individ av artene nevnt i første ledd og kjøttmeis, blåmeis, gråspurv, pilfink og rødstrupe, som har forvillet seg inn i slike lokaler.

Den skadelidte skal uten ugrunnet opphold rapportere om uttaket til kommunen, med opplysning om antallet individer, art og hvilken skade som var grunnlag for uttaket.

§ 3-5. Skadefelling etter beslutning fra kommunen

Dersom vilkårene i § 3-3 er oppfylt, og det er nødvendig for å stanse eller avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, kan kommunen etter søknad gi tillatelse til uttak av bestemte individ av følgende arter:

- a. knoppsvane, gråmåke, svartbak, stokkand, siland, laksand, storskarv, toppskarv, gråhegre, grønnspett, svartspett, flaggspett, kaie, kornkråke, stær, dompap, gulspurv, ekorn og hare
- b. grågås unntatt i de kommuner som frem til 1. januar 2020 tilhørte Finnmark fylke
- c. hvitkinngås i fylkene Viken, Innlandet, Vestfold og Telemark, og Agder.

Kommunen kan av eget tiltak iverksette uttak av bestemte individ av alle hjorteviltartene og villsvin når de oppholder seg på trafikkerte eller tettbygde områder, og de utgjør en fare for skade på person eller skaper trafikkfarlige situasjoner.

Kommunen kan av eget tiltak iverksette uttak av knoppsvane og kanadagås når de oppholder seg på områder hvor de utgjør en fare for skade på person, hindrer ferdsel eller utgjør en helserisiko ved omfattende tilgrising av friområder, badeplasser eller liknende.

§ 3-6. Skadefelling etter beslutning fra fylkesmannen

Dersom vilkårene i § 3-3 er oppfylt, og det er nødvendig for å stanse eller avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, kan fylkesmannen etter søknad gi tillatelse til uttak av bestemte individ av følgende arter:

- a. de artene som ikke er nevnt i § 3-4 eller § 3-5
- b. grågås i de kommuner som frem til 1. januar 2020 tilhørte Finnmark fylke
- c. hvitkinngås i de fylker som ikke omfattes av § 3-5 første ledd bokstav c.

Fylkesmannen kan etter søknad gi tillatelse til uttak av vilt for å beskytte naturlige forekommende planter, dyr og økosystemer.

Fylkesmannen kan av eget tiltak iverksette uttak av bestemte individ av moskusfe når de vandrer til, eller oppholder seg i, tettbygde områder, slik at de kan utgjøre en fare for skade på person eller skape trafikkfarlige situasjoner.

§ 3-7. Skadefelling etter beslutning fra Miljødirektoratet

Miljødirektoratet kan etter søknad eller av eget tiltak gi tillatelse til å iverksette uttak av vilt for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning, i andre tilfeller enn de som er nevnt i § 3-5 annet og tredje ledd og § 3-6 tredje ledd.

§ 3-8. Søknad om skadefelling

Søknad om skadefelling av vilt etter § 3-5, § 3-6 og § 3-7 skal fremmes skriftlig. I særlige tilfeller kan beslutningsmyndigheten godta at søknaden fremmes på annen måte.

§ 3-9. Forbud mot lokking ved skadefelling

Det skal ikke benyttes lokkemidler ved skadefelling av fugl.

§ 3-10. Forbud mot salg av retten til skadefelling

Retten til å gjennomføre skadefelling kan ikke selges eller tilbys andre mot vederlag.

Uttak for vitenskapelige eller andre særlige formål

§ 3-11. Uttak for vitenskapelige eller andre særlige formål

Miljødirektoratet kan etter søknad gi tillatelse til eller av eget tiltak iverksette uttak til forskning, undervisning, museumsvirksomhet eller andre særlige formål.

§ 3-12. Søknad om uttak av vilt for vitenskapelige eller andre særlige formål

Søknad om uttak av vilt etter § 3-11 skal fremmes skriftlig.

Når søknaden avgjøres skal det særlig legges vekt på formålet med og behovet for uttaket, bestandssituasjonen, dyrevelferd for dyret og dets avkom, mulige virkninger for naturmangfoldet og andre samfunnsmessige hensyn.

Om metoder og varsling ved skadefelling og annet uttak

§ 3-13. Metode for skadefelling og annet uttak

Ved uttak etter denne forskriften gjelder viltloven kapittel VI og forskrift 22. mars 2002 nr. 313 om utøvelse av jakt, felling og fangst hvis ikke annet er bestemt i tillatelsen. Beslutningsmyndigheten kan tillate andre metoder for uttak.

Miljødirektoratet kan etter søknad gi firma som driver med skadedyrbekjempelse generelle tillatelser til andre avlivingsmetoder på nærmere angitte vilkår.

Den som bruker skytevåpen eller felle ved uttak skal være registrert i Jegerregisteret, men trenger ikke å ha betalt jegeravgift for inneværende år.

Fangstredskaper som benyttes skal merkes med navn og telefonnummer.

§ 3-14. Varsling til grunneier og politiet

Den som gjennomfører uttak i medhold av tillatelse etter denne forskriften skal på forhånd varsle grunneier.

Dersom uttak etter denne forskriften krever faste monteringer i terrenget eller inngrep i naturen, skal det innhentes tillatelse til dette fra grunneier.

Den som gjennomfører uttak etter denne forskriften i tettbygd strøk skal på forhånd varsle politiet.

Kapittel 4. Hold av vilt i fangenskap

§ 4-1. Krav om hjemmel for hold av vilt

Hold av vilt i fangenskap er kun tillatt med hjemmel i lov eller vedtak med hjemmel i lov.

§ 4-2. Forbud mot hold av vilt for bestemte formål

Det er ikke tillatt å holde vilt når formålet er jakt i innhegnet område, fremvisning i sirkus, falkoneri eller hold som kjæledyr eller hobbydyr.

Trening av hund på vilt i fangenskap er ikke tillatt.

Forbudet mot hold av vilt i sirkus og som kjæledyr eller hobbydyr gjelder ikke domestiserte former av følgende arter: chinchilla *Chinchilla lanigera*, tyrisk gullhamster *Mesocricetus auratus*, kinesisk hamster *Cricetus griseus*, Campbells dverghamster *Phodopus campbelli*, russisk/Roborovski dverghamster *Phodopus roborovskii*, marsvin *Cavia porcellus*, kanin *Oryctolagus cuniculus*, husmus *Mus musculus*, brunrotte *Rattus norvegicus*, ørkenrotte *Meriones unguiculatus* og degus *Octodon degus* samt ilder *Mustela putorius* fra oppdrett; alle arter papegøye-fugler, inkludert kakaduer *Psittacidae spp* og *Cacatuinae*; kanariirisk *Serinus canaria*, sebrafink *Poephila guttata*, gouldfink *Chloebia gouldiae* og javaspurv *Padda oryzivora*. Forbudet gjelder heller ikke innendørs innelukket hold av krypdyr som fremgår av vedlegg II til forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer (forskrift om fremmede organismer).

§ 4-3. Forbud mot hybridisering

Vilt som holdes i fangenskap etter denne forskriften skal ikke hybridiseres. Den ansvarlige for holdet plikter å iverksette tiltak for å hindre hybridisering.

§ 4-4. Plikt til å hindre rømming

Den som holder vilt i fangenskap skal sørge for at viltet ikke kan rømme.

Oppdrett av vilt

§ 4-5. *Viltoppdrett uten krav om tillatelse etter denne forskriften*

Ved hold av mink, sølvrev, blårev og krysninger mellom revetypene, som reguleres av forskrift 17. mars 2011 nr. 296 om hold av pelsdyr, og villsvin når produksjonen i sin helhet skjer innendørs, kreves det ikke tillatelse til hold etter denne forskriften.

§ 4-6. *Viltoppdrett etter tillatelse*

Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til hold av hjort og dåhjort for oppdrett.

Miljødirektoratet kan etter søknad gi tillatelse til hold for oppdrett av andre viltarter enn de som omfattes av første ledd. Søknad sendes kommunen, som videresender denne til Miljødirektoratet sammen med kommunens vurdering.

Miljødirektoratet kan fastsette øvre rammer for satser for saksbehandlingsgebyr for kommunens behandling av søknader etter første ledd.

Dersom driften av et viltoppdrett opphører, plikter eieren å gi melding om dette til kommunen innen tre måneder etter opphør.

§ 4-7. *Anskaffelse av dyr til oppdrett*

Til oppdrett kan det kun benyttes vilt eller avkom fra vilt som er

- a. innfanget med tillatelse etter § 2-8
- b. ervervet fra annet lovlig viltoppdrett i Norge, eller
- c. innført fra utlandet for oppdrett i samsvar med forskrift om fremmede organismer.

Hold for fremvisning, rehabilitering, i dyrepark eller for andre formål

§ 4-8. *Tillatelse til hold av vilt i dyrepark eller for midlertidig fremvisning*

Miljødirektoratet kan etter søknad gi tillatelse til hold av vilt i dyrepark eller for midlertidig fremvisning.

Unntatt fra kravet om tillatelse til hold etter første ledd er

- a. vilt som er innfanget med tillatelse etter § 2-9
- b. hare, elg, hjort, rådyr, rein, rødrev, grevling, oter og grågåås, som er ervervet fra dyrepark i Norge.

Rovfugler og ugler skal ikke holdes i dyrepark eller benyttes til fremvisning.

§ 4-9. *Hold for andre særlige formål*

Miljødirektoratet kan etter søknad gi tillatelse til, eller av eget tiltak, holde vilt for å gjenoppbygge bestander eller andre særlige formål.

Kapittel 5. Vilt som har rømt

§ 5-1. Innfanging og uttak av vilt som har rømt

Vilt som har rømt fra fangenskap er å anse som viltlevende.

Eier av vilt som har rømt har likevel rett og plikt til å fange inn eller å avlive rømte individer som er synlig merket og som befinner seg innenfor en avstand av 5 km fra det innhegnede området. Slik innfanging kan bare skje innen en måned etter rømming.

Kommunen kan gi tillatelse til innfanging eller avliving av synlig merkede individer senere enn en måned etter rømming og ut over 5 km fra det innhegnete området.

Dersom vilt er etablert eller kan etablere seg i naturen som følge av rømming eller ulovlig utsetting, kan kommunen etter søknad gi tillatelse til, eller av eget tiltak, fange inn eller avlive viltet, uavhengig av eiers rett og plikt etter annet ledd.

Eier av rømt vilt kan ikke påberope seg retten til rømte individer som er lovlig felt av andre enn eier.

§ 5-2. Plikt til varsling ved rømming

Ved rømming, og ved innfanging og uttak av rømte dyr, skal eier straks varsle kommunen. I tillegg skal berørte grunneiere om mulig varsles dersom dyret skal avlives, innfanges eller tar opphold på deres eiendom. Dersom det rømte dyret er gaupe, jerv, bjørn eller ulv, eller en viltart som ikke forekommer naturlig på stedet, skal i tillegg Miljødirektoratet varsles.

§ 5-3. Ansvar for utgifter ved rømming

Eier er ansvarlig for nødvendige utgifter i tilknytning til innfanging og uttak av rømt vilt.

Kapittel 6. Utsetting av vilt i naturen

§ 6-1. Krav om lovhjemmel for utsetting av vilt

Utsetting av vilt i naturen er kun tillatt når dette følger bestemmelsene i dette kapittelet og reglene i forskrift om fremmede organismer.

§ 6-2. Utsetting av innfanget vilt

Dersom annet ikke er bestemt, skal vilt som er innfanget i medhold av tillatelse etter kapittel 2, settes ut på samme sted som individet ble innfanget.

Utsatt vilt er å anse som viltlevende.

§ 6-3. Vilt som har blitt tamt eller uskikket til å overleve i naturen

Dersom vilt som er innfanget i medhold av kapittel 2 er blitt tamt, eller det er usikkerhet knyttet til om viltet vil overleve i naturen, skal Mattilsynet kontaktes for å vurdere om utsetting er dyrevelferdsmessig forsvarlig. Mattilsynet kan beslutte avliving dersom utsetting ikke er dyrevelferdsmessig forsvarlig.

§ 6-4. Uttak av ulovlig utsatt vilt

Uttak av ulovlig utsatt vilt følger reglene i kapittel 5.

Den som har satt ut vilt ulovlig er ansvarlig for nødvendige utgifter i tilknytning til innfangning og uttak av viltet.

Kapittel 7. Ivaretagelse av dødt vilt

Eiendomsretten til dødt vilt

§ 7-1. Eiendomsrett til registreringspliktige viltarter

Fallvilt av moskusfe og registreringspliktige viltarter er Viltfondets eiendom.

Første ledd gjelder ikke dødt vilt som er lovlig innført fra utlandet.

§ 7-2. Eiendomsrett til viltarter som ikke er registreringspliktige

Det er tillatt å tilegne seg fallvilt av viltarter som ikke er registreringspliktige, med de begrensninger som følger av annet, tredje eller fjerde ledd og § 7-3.

I særlige tilfeller kan Miljødirektoratet beslutte at fallvilt av viltarter som ikke er registreringspliktige skal tilfalle Viltfondet.

Det er ikke tillatt å tilegne seg egg som man finner i naturen uten på forhånd å ha fått tillatelse etter kapittel 2 eller 3, eller ha hjemmel i bestemmelsene om å sanke egg i den til enhver tid gjeldende forskrift om jakt og fangsttider. Dette gjelder uavhengig av om egget er levende, ubefruktet eller dødt (råteegg).

Fallvilt av villsvin, hjortevilt og bever tilfaller det kommunale viltfondet.

§ 7-3. Eiendomsrett til uregistrert, ulovlig avlivet eller ulovlig innført vilt

Vilt som er ulovlig felt eller ulovlig innført til Norge tilfaller Viltfondet. Ulovlig felt eller ulovlig innført villsvin, hjortevilt eller bever tilfaller det kommunale viltfondet.

Dødt vilt, preparater og egg som ikke er registrert og merket i samsvar med denne forskriften, eller som er registrert og merket etter tidligere regelverk, kan ikke lovlig oppbevares uten at man godtgjør å ha nødvendig tillatelse for det enkelte eksemplar.

Vilt som ikke lovlig kan oppbevares etter annet ledd er Viltfondets eiendom.

§ 7-4. Søknad om eiendomsrett til registreringspliktig vilt

Den som finner fallvilt av registreringspliktige viltarter kan ta hånd om viltet på vegne av Viltfondet. Den som tar hånd om slikt vilt, plikter å fryse ned viltet eller ta vare på det på annen forsvarlig måte.

Den som ønsker å overta eiendomsretten til viltet fra Viltfondet, skal levere viltet til autorisert preparant innen fire uker etter at det ble funnet. Preparanten søker om å overføre eiendomsretten fra Viltfondet til ny eier ved å registrere dette i Fallviltbasen.

Den som tar hånd om viltet, men ikke ønsker å overta eiendomsretten, skal varsle kommunen, som sørger for at viltet blir tatt vare på og behandlet slik Miljødirektoratet bestemmer.

Det er ikke tillatt å tilegne seg egg som man finner i naturen uten tillatelse etter kapittel 2 eller 3. Dette gjelder uavhengig av om det er levende, ubefruktet eller dødt (råteegg), og uavhengig av om arten er registreringspliktig.

§ 7-5. Forbud mot overdragelse av egg og plikt til registrering av egg

Det er ikke tillatt å erverve, motta, gi bort, selge eller annonsere fugleegg fra viltarter. Slike egg kan likevel overdras til museumsvirksomhet eller vitenskapelige formål.

Fugleegg som lovlig er anskaffet før denne forskriftens ikrafttredelse skal registreres i Fallviltbasen innen 31. desember 2021.

Registrering og merking av dødt vilt

§ 7-6. Plikt til registrering og merking

Døde eksemplarer av registreringspliktige viltarter som er tatt hånd om, skal i samsvar med § 7-7 registreres i Fallviltbasen. Døde eksemplarer av de artene som er merkepliktige skal merkes i samsvar med § 7-8. Plikten til registrering og merking gjelder også dødt vilt av registrerings- og merkepliktige arter når disse kommer fra oppdrett eller dyrepark, er felt under lovlig jakt og fangst eller er lovlig innført fra utlandet eller fra Svalbard til fastlandet.

Miljødirektoratet kan etter søknad fritta museale, vitenskapelige eller tilsvarende institusjoner fra plikten til å registrere og merke dødt vilt.

§ 7-7. Registrering av registreringspliktige arter

Autorisert preparant som får hånd om registreringspliktig vilt plikter å registrere dette i Fallviltbasen innen tre dager etter at viltet er mottatt.

Når registreringen er utført, beslutter Miljødirektoratet om eiendomsretten til skinnen og skroten skal tildeles søker eller beholdes av Viltfondet til vitenskapelige, museale eller andre offentlige formål. I særlige tilfeller kan andre formål tilgodeses.

Dersom eiendomsretten tildeles søker, utsteder Miljødirektoratet eierbevis for eksemplaret. Ved senere eierskifte skal eierbeviset følge med eksemplaret.

Registreringspliktig vilt kan ikke prepareres før eiersertifikat er mottatt.

Dersom preparanten finner grunn til å tro at viltet er ulovlig avlivet eller at oppgitt dødsårsak ikke er riktig, skal Miljødirektoratet varsles.

Registrerte preparater av arter som ikke er merkepliktige skal påføres synlig fallviltbasenummer.

§ 7-8. Merking av merkepliktige arter

Autorisert preparant som får hånd om merkepliktig vilt plikter å merke viltet etter retningslinjer fastsatt av Miljødirektoratet.

Dersom ikke annet er bestemt gjelder følgende:

- a. Merking skal senest skje når viltet er ferdig preparert og før preparatet skal utleveres fra preparant.
- b. Merkene skal være permanent festet til viltet.
- c. Merket skal festes i nakken på preparater av pattedyr.
- d. Merket skal festes på ryggen mellom vingene på fugler.
- e. Preparater merket med microchip skal påføres synlig microchipnummer.
- f. Påsatt merke skal ikke fjernes fra preparatet.

§ 7-9. Oppbevaring av deler av vilt i preparantverksted

Autorisert preparant kan på sitt arbeidssted oppbevare deler av vilt som nyttes i prepareringsformål uten at det registreres eller merkes.

Autorisasjon av preparanter

§ 7-10. Krav om autorisasjon for å utøve preparantyrket

Det kreves autorisasjon fra Miljødirektoratet for å preparere vilt for omsetning og for å preparere registreringspliktig vilt.

§ 7-11. Autorisasjon for preparering av vilt

Autorisasjon skal utstedes til enkeltpersoner som har avlagt og bestått svenneprøve i taxidermistfaget etter kapitlene 3, 4 og 12 i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova).

Den som preparerer vilt som lærling, kan gjøre dette uten autorisasjon når det skjer i samsvar med den tilsynsplikten som en godkjent lærebedrift har for lærlingen i henhold til kapitlene 3, 4 og 12 i opplæringslova.

Autorisasjon skal også utstedes til statsborgere som omfattes av EØS-avtalen og dermed Europaparlamentets- og rådets direktiv 2005/36/EF av 7. september 2005 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner, i den grad vedkommende tilfredsstiller vilkårene i direktivet. Autorisasjon kan også utstedes den som har avlagt prøve i annet land som tilsvarer nivået i norsk svenneprøve.

Saksbehandlingsfristen for søknader om autorisasjon etter denne bestemmelsen skal være to måneder, som nevnt i lov 19. juni 2009 nr. 103 om tjenestevirksomhet (tjenesteloven) § 11 første ledd første punktum. Tjenesteloven § 11 annet ledd om at tillatelsen skal anses gitt når saksbehandlingsfristen er utløpt, gjelder ikke.

Miljødirektoratet kan nekte å utstede autorisasjon til den som er straffet for overtredelse av viltloven, naturmangfoldloven eller annet relevant regelverk. Varigheten av nektelsen skal angis i vedtaket.

§ 7-12. Tilbakekall av autorisasjon for preparering av vilt

Miljødirektoratet kan tilbakekalle autorisasjonen dersom den autoriserte preparanten er straffet for overtredelse av viltloven, naturmangfoldloven eller annet relevant regelverk, eller ved vesentlige brudd på fastsatte regler for preparantvirksomheten. Varigheten av tilbakekallet skal angis i vedtaket.

Gebyr for preparering

§ 7-13. Gebyr

For preparater som både registreres og merkes skal eier av viltet betale gebyr som fastsettes av Klima- og miljødepartementet.

Merkepliktig vilt som er preparert skal ikke utleveres fra preparant før eier har dokumentert at gebyr for registrering og merking er betalt.

Merkepliktig vilt som er registrert og merket av Sysselmasteren på Svalbard, og som innføres midlertidig for preparering, er fritatt for gebyrplikten.

0 Endret ved forskrift 22 juni 2021 nr. 2122 (i kraft 1 juli 2021).

Kapittel 8. Avsluttende bestemmelser

§ 8-1. Klage

Enkeltvedtak fattet i medhold av denne forskriften kan påklages i samsvar med forvaltningslovens regler. Beslutninger fattet av forvaltningsorganets eget tiltak i medhold av forskriften § 2-2, § 2-3, § 2-8 annet ledd, § 2-10 tredje ledd, § 3-5 annet og tredje ledd, § 3-6 tredje ledd, § 3-7, § 3-11, § 4-9, § 5-1 fjerde ledd, § 7-2 annet ledd og § 7-7 annet ledd regnes ikke som enkeltvedtak og kan ikke påklages.

Fylkesmannen er klageinstans for vedtak fattet av kommunen.

Miljødirektoratet er klageinstans for vedtak fattet av fylkesmannen.

Departementet er klageinstans for vedtak fattet av Miljødirektoratet.

§ 8-2. Tilsyn og iverksetting av tiltak

Kommunen og Miljødirektoratet kan føre tilsyn med viltoppdrett og dyreparker som holder vilt med hjemmel i denne forskriften, og kontrollere vilt som holdes.

Miljødirektoratet kan føre tilsyn med autoriserte preparanter og kontrollere vilt som oppbevares.

Tilsynsmyndigheten kan kreve å få lagt frem og granske dokumenter eller annet materiale som kan ha betydning for tilsynet.

Under utøvelse av tilsynet skal den som blir kontrollert, eller den ansvarlige for virksomheten, gi tilsynsmyndigheten nødvendig bistand og opplysninger.

Dersom vilkår eller pålegg gitt i medhold av forskriften ikke blir fulgt eller etterkommet, kan kommunen eller Miljødirektoratet sørge for å iverksette nødvendige tiltak for eiers regning.

§ 8-3. Straff

Overtredelser av bestemmelser gitt i denne forskriften straffes etter viltloven § 56, dersom forholdet ikke straffes etter strengere bestemmelser.

§ 8-4. Ikrafttredelse, oppheving av og endringer i andre forskrifter

Forskriften trer i kraft straks.

Fra samme tidspunkt oppheves følgende forskrifter:

1. Forskrift 1. september 1997 nr. 1000 om felling av viltarter som gjør skade eller som vesentlig reduserer andre viltarters reproduksjon.
2. Forskrift 15. februar 1999 nr. 357 om hold av vilt i fangenskap og om oppdrett av vilt i innhegnet område.
3. Forskrift 14. mars 2003 nr. 349 om innfanging og innsamling av vilt for vitenskapelige eller andre særlige formål.
4. Forskrift 18. juni 2004 nr. 913 om ivaretagelse av dødt vilt.

§ 8-5. Overgangsbestemmelse

Tillatelser til hold av vilt som kjæledyr eller hobbydyr, som er gitt før denne forskriftens ikrafttredelse, gjelder så lenge individene er i live. Slike tillatelser omfatter ikke avkom født etter denne forskriftens ikrafttredelse.

Tillatelser til hold av vilt i oppdrett og dyrepark, som er gitt før denne forskriftens ikrafttredelse, gjelder fortsatt.

Viltoppdrett som ved denne forskriftens ikrafttredelse er i drift, og som før denne forskriftens ikrafttredelse var tillatt uten tillatelse, kan drives uten tillatelse frem til 1. januar 2021. Fortsatt drift etter 1. januar 2021 krever tillatelse etter denne forskriften.

Vedlegg 1. Oversikt over registrerings- og merkepliktige arter

Art		Registrerings- pliktig	Merkepliktig
Flaggermus			
Vannflaggermus	<i>Myotis daubentonii</i>	X	
Skogflaggermus	<i>Myotis brandtii</i>	X	
Skjeggflaggermus	<i>Myotis mystacinus</i>	X	
Børsteflaggermus	<i>Myotis nattereri</i>	X	
Storflaggermus	<i>Nyctalus noctula</i>	X	
Tusseflaggermus	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	X	
Dvergflaggermus	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	X	
Trollflaggermus	<i>Pipistrellus nathusii</i>	X	
Skimmelflaggermus	<i>Vespertilio murinus</i>	X	
Nordflaggermus	<i>Eptesicus nilssonii</i>	X	
Bredøre	<i>Barbastella barbastellus</i>	X	
Brunlangøre	<i>Plecotus auritus</i>	X	
Rovdyr			
Ulv	<i>Canis lupus</i>	X	X
Fjellrev	<i>Vulpes lagopus</i>	X	X
Oter	<i>Lutra lutra</i>	X	
Brunbjørn	<i>Ursus arctos</i>	X	X
Jerv	<i>Gulo gulo</i>	X	X
Gaupe	<i>Lynx lynx</i>	X	X
Andefugler			
Sædgås	<i>Anser fabalis</i>	X	

Art		Registrerings- pliktig	Merkepliktig
Dverggås	<i>Anser erythropus</i>	X	X
Ringgås	<i>Branta bernicla</i>	X	X
Gravand	<i>Tadorna tadorna</i>	X	
Snadderand	<i>Anas strepera</i>	X	
Stjertand	<i>Anas acuta</i>	X	
Knekkand	<i>Anas querquedula</i>	X	
Skjeand	<i>Anas clypeata</i>	X	
Taffeland	<i>Aythya ferina</i>	X	
Bergand	<i>Aythya marila</i>	X	
Praktærfugl	<i>Somateria spectabilis</i>	X	
Stellerand	<i>Polysticta stelleri</i>	X	
Sjørre	<i>Melanitta fusca</i>	X	
Lappfiskand	<i>Mergellus albellus</i>	X	
Lommer			
Smålom	<i>Gavia stellata</i>	X	
Storlom	<i>Gavia arctica</i>	X	
Islom	<i>Gavia immer</i>	X	
Gulnebbom	<i>Gavia adamsii</i>	X	
Lappedykkere			
Dvergdykker	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	X	
Toppdykker	<i>Podiceps cristatus</i>	X	
Horndykker	<i>Podiceps auritus</i>	X	
Svarthalsdykker	<i>Podiceps nigricollis</i>	X	
Gråstrupedykker	<i>Podiceps grisegena</i>	X	
Stormfugler			
Havsvale	<i>Hydrobates pelagicus</i>	X	
Stormsvale	<i>Osceanodroma leucorhoa</i>	X	
Grålire	<i>Puffinus griseus</i>	X	
Havlire	<i>Puffinus puffinus</i>	X	
Rovfugler			
Vepsevåk	<i>Pernis apivorus</i>	X	X
Havørn	<i>Haliaeetus albicilla</i>	X	X
Sivhauk	<i>Circus aeruginosus</i>	X	X
Myrhauk	<i>Circus cyaneus</i>	X	X
Hønehauk	<i>Accipiter gentilis</i>	X	X
Fjellvåk	<i>Buteo lagopus</i>	X	
Musvåk	<i>Buteo buteo</i>	X	
Kongeørn	<i>Aquila chrysaetos</i>	X	X
Fiskeørn	<i>Pandion haliaetus</i>	X	X
Tårnfalk	<i>Falco tinnunculus</i>	X	
Dvergfalk	<i>Falco columbarius</i>	X	
Lerkefalk	<i>Falco subbuteo</i>	X	
Jaktfalk	<i>Falco rusticolus</i>	X	X
Vandrefalk	<i>Falco peregrinus</i>	X	X

<i>Art</i>	<i>Registrerings- pliktig</i>	<i>Merkepliktig</i>
Tranefugler		
Vannrikse	<i>Rallus aquaticus</i>	X
Myrrikse	<i>Porzana porzana</i>	X
Åkerrikse	<i>Crex crex</i>	X
Vade-, måke- og alkefugler		
Dverglo	<i>Charadrius dubius</i>	X
Boltit	<i>Charadrius morinellus</i>	X
Fjellmyrløper	<i>Limicola falcinellus</i>	X
Kvartbekkasin	<i>Lymnocyrtus minimus</i>	X
Dobbeltbekkasin	<i>Gallinago media</i>	X
Svarthalespove	<i>Limosa limosa</i>	X
Lappspove	<i>Limosa lapponica</i>	X
Småspove	<i>Numenius phaeopus</i>	X
Sotsnipe	<i>Tringa erythropus</i>	X
Svømmesnipe	<i>Phalaropus lobatus</i>	X
Polarjo	<i>Stercorarius pomarinus</i>	X
Tyvjo	<i>Stercorarius parasiticus</i>	X
Fjelljo	<i>Stercorarius longicaudus</i>	X
Storjo	<i>Stercorarius skua</i>	X
Dvergmåke	<i>Hydrocoloeus minutus</i>	X
Sildemåke nordlig	<i>Larus fuscus fuscus</i>	X
Ismåke	<i>Pagophila eburnea</i>	X
Lomvi	<i>Uria aalge</i>	X
Polarlomvi	<i>Uria lomvia</i>	X
Lunde	<i>Fratercula arctica</i>	X
Duefugler		
Skogdue	<i>Columba oenas</i>	X
Ugler		
Hubro	<i>Bubo bubo</i>	X
Snøugle	<i>Nyctea scandiaca</i>	X
Haukugle	<i>Surnia ulula</i>	X
Spurveugle	<i>Glaucidium passerinum</i>	X
Kattugle	<i>Strix aluco</i>	X
Slagugle	<i>Strix uralensis</i>	X
Lappugle	<i>Strix nebulosa</i>	X
Hornugle	<i>Asio otus</i>	X
Jordugle	<i>Asio flammeus</i>	X
Perleugle	<i>Aegolius funereus</i>	X
Nattravn-, og spettefugler		
Nattravn	<i>Caprimulgus europaeus</i>	X
Isfugl	<i>Alcedo atthis</i>	X
Vendehals	<i>Jynx torquilla</i>	X
Gråspett	<i>Picus canus</i>	X
Grønnspekk	<i>Picus viridis</i>	X

<i>Art</i>		<i>Registrerings- pliktig</i>	<i>Merkepliktig</i>
Hvitryggspett	<i>Dendrocopos leucotos</i>	X	X
Dvergspett	<i>Dendrocopos minor</i>	X	
Tretåspett	<i>Picoides tridactylus</i>	X	
Spurvefugler			
Trelerke	<i>Lullula arborea</i>	X	
Fjellerke	<i>Eremophila alpestris</i>	X	X
Lappiplerke	<i>Anthus cervinus</i>	X	
Vintererle	<i>Motacilla cinerea</i>	X	
Nattergal	<i>Luscinia luscinia</i>	X	
Svartrødstjert	<i>Phoenicurus ochruros</i>	X	
Svartstrupe	<i>Saxicola torquata</i>	X	
Myrsanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	X	
Hauksanger	<i>Sylvia nisoria</i>	X	
Lappsanger	<i>Phylloscopus borealis</i>	X	
Bøksanger	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	X	
Skjeggmeis	<i>Panurus biarmicus</i>	X	
Lappmeis	<i>Parus cinctus</i>	X	
Tornskate	<i>Parus cinctus</i>	X	
Varsler	<i>Lanius excubitor</i>	X	
Kornkråke	<i>Corvus frugilegus</i>	X	
Nøttekråke	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	X	
Bergirisk	<i>Carduelis flavirostris</i>	X	
Rosenfink	<i>Carpodacus erythrinus</i>	X	
Konglebit	<i>Pinicola enucleator</i>	X	
Kjernebiter	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	X	
Hortulan	<i>Emberiza hortulana</i>	X	X
Vierspurv	<i>Emberiza rustica</i>	X	
Dvergspurv	<i>Emberiza pusilla</i>	X	
Krypdyr			
Slettsnok	<i>Coronella austriaca</i>	X	X
Buorm	<i>Natrix natrix</i>	X	
Stålorm	<i>Anguis fragilis</i>	X	
Amfibier			
Damfrosk	<i>Pelophylax lessonae</i>	X	
Storsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	X	
Småsalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	X	
Egg			
Alle fugleegg		X	X
Fallvilt av viltarter som ikke har fast tilhold eller reproducerer i Norge, men som finnes dødt innenfor forskriftens stedlige virkeområde		X	

